

Plán proseniorské politiky

Obec Linhartice

2022 – 2026

Obsah

1	Úvod	3
2	Analytická část.....	5
2.1	Obecné údaje o obci.....	5
2.2	Socio-demografická analýza	5
2.3	SWOT analýza	8
3	Strategická část.....	10
4	Závěr	16

1 Úvod

Pojem senior není dosud nikde jasně definován. Světová zdravotnická organizace rozlišuje 3 stádia seniorského věku: mladší seniorský věk (65 – 75 let), střední seniorský věk (75 – 90 let) a kmetský věk (nad 90 let).

Z důvodu zvyšující se kvality života, vyšší životní úrovně a dostupnosti kvalitní zdravotní péče se lidé dožívají vyššího věku. Díky **prodlužující se době dožití** se seniorský věk stává významným obdobím lidského života. Postupující demografické stárnutí populace způsobuje, že se senioři stávají stále různorodější skupinou s ohledem na funkční zdatnost, soběstačnost a zdravotní stav jednotlivců. Tuto skutečnost, stejně jako i genderovou dimenzi je třeba zohlednit při přípravě projektů, opatření a služeb pro tuto cílovou skupinu.

Ohrožení sociálním vyloučením jsou především starobní důchodci vyššího věku. Mezi nimi jsou zejména osamělé ženy s jediným zdrojem příjmů ve formě starobního (resp. vdovského) důchodu. Ve srovnání s mladšími mají nižší důchody, malý nashromážděný majetek, a navíc často zastarale vybavené domácnosti s finančně náročným provozem. Mezi nejvíce ohrožené sociálním vyloučením patří chronicky nemocní staří lidé.

Obec Linhartice kopíruje demografický vývoj v regionu Moravskotřebovska a Jevíčka. Region se dlouhodobě potýká s **odlivem obyvatel do velkých měst** a to především rodin s dětmi nebo mladých lidí plánujících založení rodiny. Následkem je **rychlejší stárnutí populace** a velký podíl seniorů mezi obyvateli obce.

Zpracování tohoto plánu reaguje na demografický vývoj. Zastupitelstvo obce si uvědomuje potřebu začít se problematikou zabývat a **zajistit pro tuto skupinu obyvatel příznivé životní podmínky**. Hlavním účelem této koncepce je definovat, jaké podmínky je potřeba vytvořit v horizontu následujících 5 let, aby bylo umožněno občanům ve věku nad 65 let aktivní stárnutí, zachování nezávislosti a aby byla zajištěna dostupnost všech potřebných služeb pro seniory i jejich rodiny. Je potřeba zdůraznit, že benefity z navržených opatření, která jsou uvedena v dalších kapitolách, nebudou čerpat jen sami senioři. Realizace většiny opatření přinese přímo nebo v důsledcích zlepšení životních podmínek pro všechny občany obce Linhartice např. v rámci mezigeneračního setkávání. Cílem plánu proseniorské politiky je navrhnout taková opatření, která přispějí k vytvoření takového prostředí, v němž budou senioři dobře prosperovat.

Východisky pro Plán proseniorské politiky obce Linhartice 2022 - 2026 je Strategie přípravy na stárnutí na roky 2018 – 2022, dále aktualizovaná verze Národního akčního plánu, která navazuje na předchozí strategické dokumenty - Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012, Národní program přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007 a dokumenty a doporučení OSN a dalších mezinárodních organizací, zejména na Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí (OSN, Madrid 2002) a Zásady OSN pro starší osoby (1991). Koncepce rovněž navazuje na Strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Moravskotřebovsko a Jevíčsko 2021-2027 a na Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb města Moravská Třebová na roky 2019 - 2021.

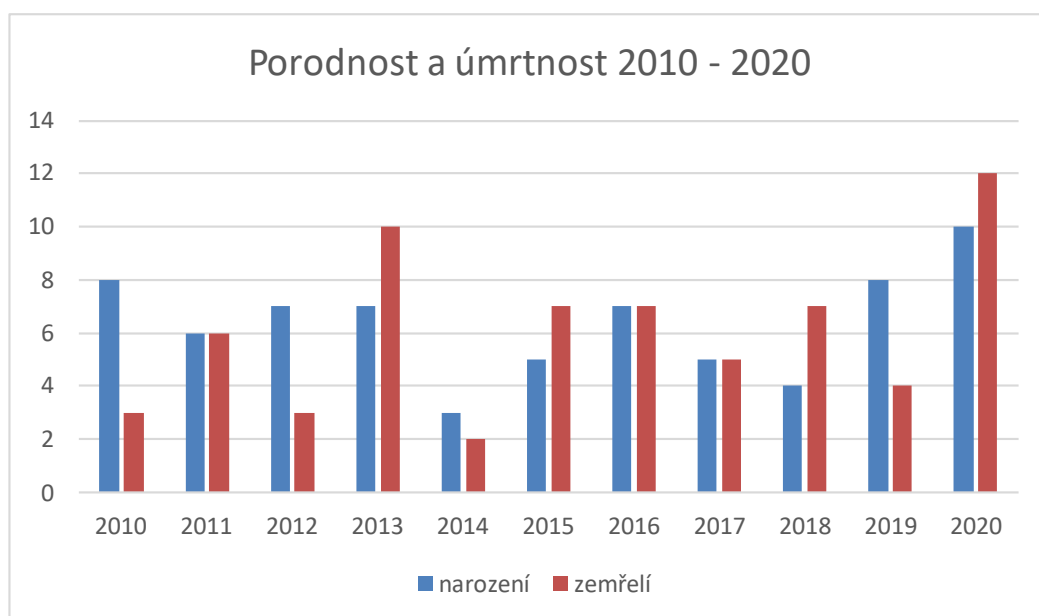
2 Analytická část

2.1 Obecné údaje o obci

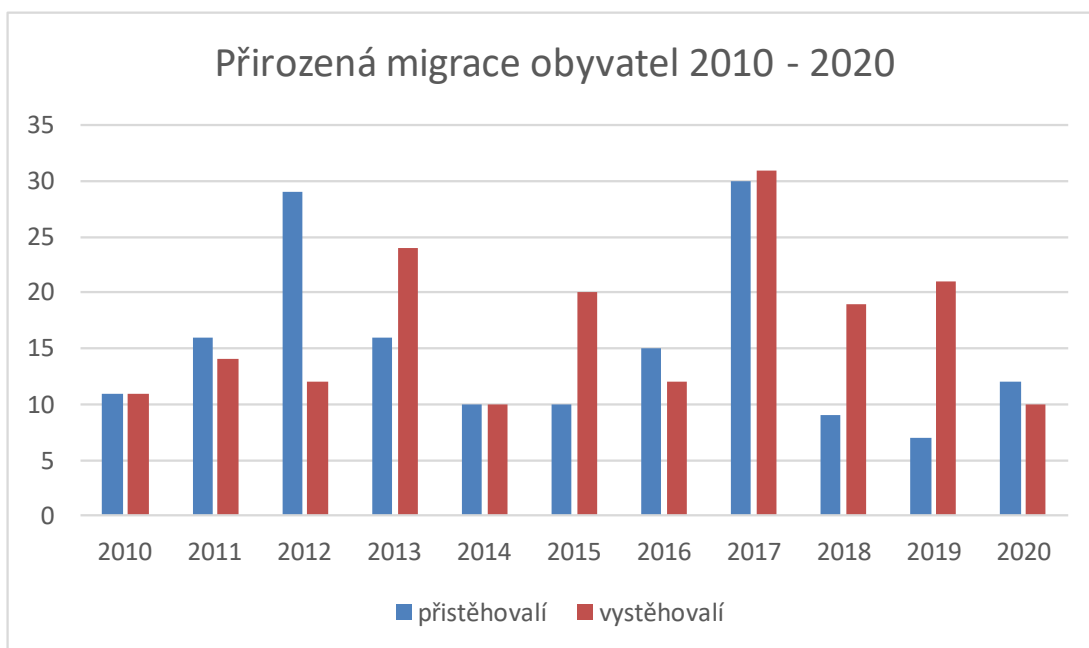
Obec Linhartice se nachází **2 km jihovýchodně od města Moravská Třebová**, 20 km od okresního města Svitavy a 90 km od krajského města Pardubice. Obec leží na okraji Pardubického kraje téměř na hranici s krajem Olomouckým. Obec Linhartice má 216 obytných domů a budov určených pro drobné podnikání. **V obci žije kolem 619 obyvatel.** Obec se nachází v ORP Moravská Třebová, která je zařazena mezi ORP se sociálně vyloučenou lokalitou. Obec Linhartice spadá do územní působnosti MAS Moravskotřebovsko a Jevíčko o.p.s.

2.2 Socio-demografická analýza

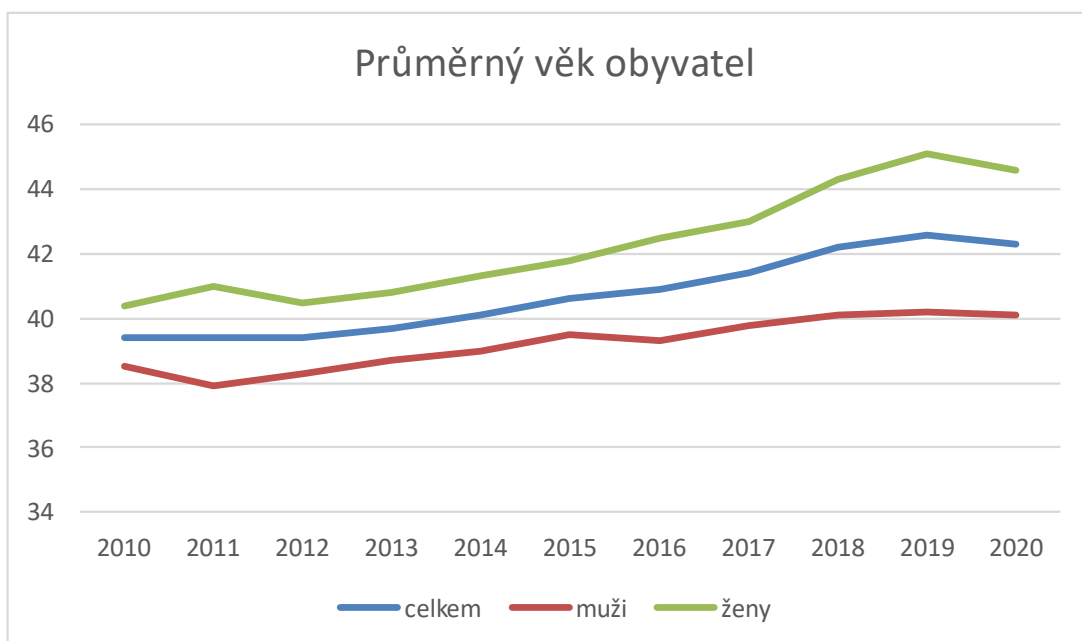
Obec Linhartice měla k 30.12.2020 **619 obyvatel**, z toho 317 mužů a 302 žen. V roce 2020 se narodilo se 10 dětí a zemřelo 12 osob. Z obce se v roce 2020 odstěhovalo 12 obyvatel a 10 se jich přistěhovalo. Lze říci, že nadále pokračuje trend stárnutí populace. Zvyšuje se průměrný věk a absolutní i relativní zastoupení ve věkové kategorii 65+. V roce 2014 byl průměrný věk obyvatel Linhartic 40 let, v roce 2017 41,9 let a v roce 2020 již 42,5 let.

Graf č.1: Porovnání porodnosti a úmrtnosti v letech 2010 – 2020

Graf č.2: Přirozená migrace v letech 2010 – 2020

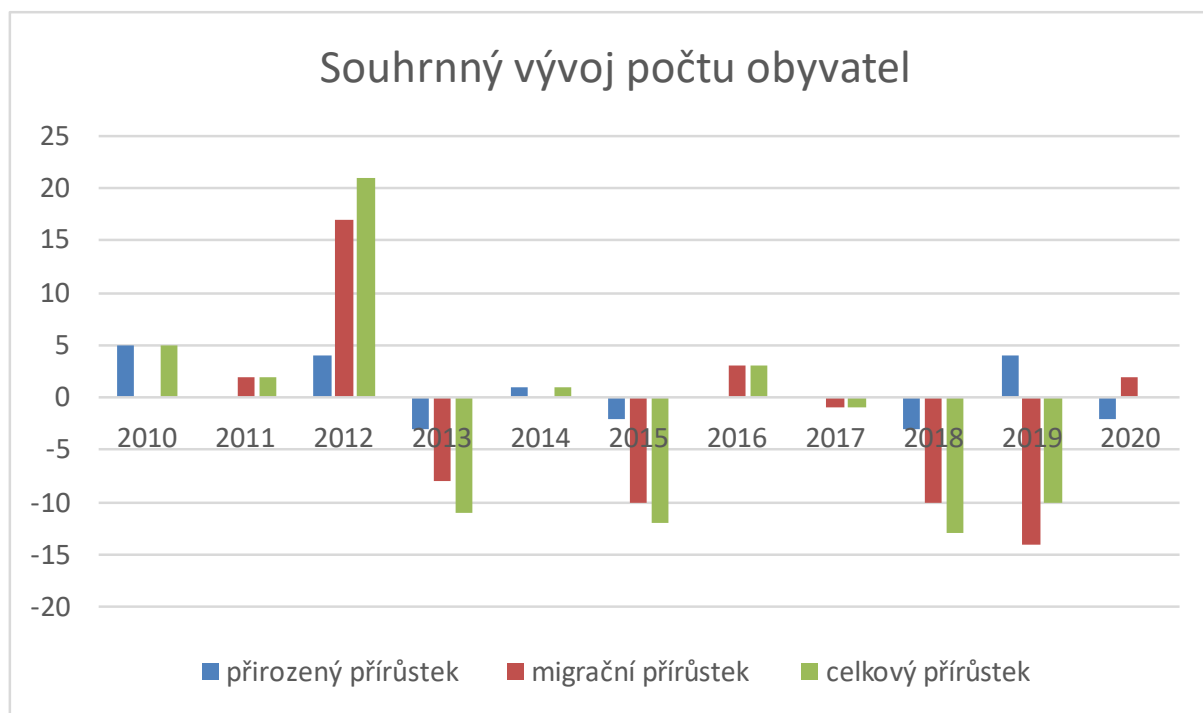

Graf č.3: Přirozená migrace v letech 2010 – 2020

V roce 2020 se v obci nacházelo celkem **102 osob starších 65 let**, což je cca 16,5% obyvatel obce.

Graf č.4: Věkové složení obyvatelstva v roce 2020

Graf č.5: Souhrnný vývoj počtu obyvatel v letech 2010 - 2020

2.3 SWOT analýza

S	Slabé stránky	Silné stránky	W
	<ul style="list-style-type: none"> - V obci chybí většina občanské vybavenosti – pošta, lékárna, zdravotnické služby - Chodníky se nachází pouze v centrální části obce - Chybí místo pro setkávání seniorů (parčík, náves) ve venkovních prostorách obce - Chybí kvalitně vybavená místnost – klubovna, která by sloužila pouze seniorům - Obchod s potravinami má omezený sortiment a otevírací dobu - Neexistuje nabídka vzdělávacích, sportovních a kulturních akcí určených speciálně pro seniory - Chybí aktivity na podporu mezigeneračního soužití - Knihovna je otevřena pouze 2 hodiny týdně - Velký nepoměr mezi seniory a seniorkami (72/146) - Obec nedisponuje sociálními byty pro seniory - Chybí restaurační zařízení nebo kavárna 	<ul style="list-style-type: none"> - Existence obchodu s potravinami - Knihovna v prostorách mateřské školy - Kulturní dům - Blízkost přírody k vycházkám, klidná vedlejší silnice s malou dopravní vytížeností - Autobusové zastávky rovnoměrně rozmístěné po celé obci - Existence regionální železniční tratě a zastávky - Poměrně dobrá dopravní obslužnost - Obec bezprostředně navazuje na město Moravská Třebová s veškerou občanskou vybaveností a sociálními službami (i terénními) - Setkávání místních důchodců v kulturním domě několikrát ročně - Obecní vycházky a výlety - Akce pro veřejnost při příležitosti jednotlivých svátků - Existence Centra environmentální výchovy Stolístek v prostorách bývalé školy - Ukázková přírodní zahrada 	
O	Hrozby	Příležitosti	T
	<ul style="list-style-type: none"> - Pokračující migrace mladých lidí z obce - Změna směřován obce po volbách v roce 2022 - Nedostatek finančních prostředků na proseniorské aktivity z důvodu snížených příjmů do rozpočtu obce nebo v případě neúspěchu při čerpání dotací - Nemožnost realizovat proseniorské aktivity z důvodu vládních protiepidemických nařízení proti šíření nemoci COVID-19 nebo nestabilní politické situaci v Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> - Zájem vedení obce o oblast proseniorské politiky - Vyhledání vhodných dotačních titulů pro cílovou skupinu „senioři“ - Vytvoření parčíku u řeky Třebůvky jako místa komunitního setkávání - Zřízení a vybavení klubovny pro seniory - Vybavení vzdělávací místnosti tak, aby vyhovovala seniorům - Rovnoměrné rozmístění laviček a odpadkových košů po celé obci - Spolupráce s poskytovateli sociálních služeb v Moravské Třebové 	

<ul style="list-style-type: none">- Zatraktivnit vzhled obce výsadbou zeleně a instalací mobilních květinových nádob- Spolupráce subjektů věnujících se proseniorským aktivitám- Zvýšit občanskou aktivitu, propagovat fenomén dobrovolnictví- Podpořit mezigenerační předávání zkušeností, vztah k obci	<ul style="list-style-type: none">- Nezájem seniorů o nově nabízené aktivity a služby- Ohrožení fyzického i psychického zdraví díky dlouhodobé sociální izolaci v průběhu pandemie COVID-19.- Zhoršení finanční situace seniorů v důsledku aktuální nestabilní situace v Evropě a následné sociální vyloučení.- Nedostatečná kapacita sociálních služeb v regionu
---	--

3 Strategická část

Analýzou statistických dat a zjišťováním potřeb občanů byly vymezeny 4 prioritní oblasti:

- 1. Příjemné prostředí v obci (venkovní i vnitřní)**
- 2. Informovanost a vzdělávání seniorů**
- 3. Dopravní dostupnost a bezpečnost v obci**
- 4. Aktivní společenský život**

Pro každou z prioritních oblastí byl formulován strategický cíl a jednotlivá opatření, která budou strategický cíl naplňovat. U každého opatření jsou potom navrženy konkrétní aktivity.

➤ **Prioritní oblast 1: Příjemné prostředí v obci (venkovní i vnitřní)**

Strategický cíl:

Upravit venkovní prostory v obci i vnitřní prostředí veřejných budov tak, aby senioři měli možnost kvalitního trávení času v obci.

Venkovní prostranství a veřejné budovy mají velký vliv na kvalitu života občanů. Pro seniory představují možnosti i limity aktivního stárnutí v místě bydliště. Do charakteristik vhodného prostředí patří přístupnost, tj. bezbariérovost ve smyslu bariér fyzických i funkčních, pocit bezpečí, příjemné, čisté a klidné prostředí.

Opatření:

1.1 Vytvoření míst pro setkávání a odpočinek seniorů v obci

Aktivity naplňující opatření:

- U mostu přes řeku Třebůvku v blízkosti budovy bývalé školy je volné prostranství s památníkem, kde by bylo možné vybudovat parčík – odpočinkovou zónu s lavičkami.
- Po celé obci doplnit lavičky a odpadkové koše
- Najít vhodné prostory pro kavárnu. Kavárna je vzhledem k poměru seniorek a seniorů pro obec Linhartice vhodnější než klasické restaurační zařízení.
- Otevřít ukázkovou přírodní zahradu Centra environmentální výchovy Stolístek pro veřejnost
- V centru obce zřídit knihovnu.

1.2 Rekonstrukce a vybavení vnitřních prostor určených pro aktivity seniorů

Aktivity naplňující opatření:

- Zařídit pro seniory vlastní klubovnu s bezbariérovým přístupem a vhodným vybavením
- Zřídit multifunkční vzdělávací místnost určenou pro vzdělávání seniorů a předávání mezigeneračních zkušeností.
- Modernizovat a doplnit vybavení knihovny

1.3 Doplnění zeleně v obci

Aktivity naplňující opatření:

- Nahradit přestálé a nebezpečné stromy novými, stanovištně vhodnými.

- Doplnit alejové výsadby v obci.
- Pořídit mobilní nádoby pro květinové výsadby

➤ **Prioritní oblast 2: Informovanost a vzdělávání seniorů**

Strategický cíl:

Nabídnout seniorům v obci pestrou nabídku vzdělávacích aktivit z různých oblastí a zároveň zajistit, aby se k seniorům dostaly všechny potřebné informace – o pořádaných aktivitách, dostupných sociálních i jiných službách apod.

Již nyní existuje v obci nabídka vzdělávacích i dalších aktivit pro seniory. Někdy ale senioři o aktivitách neví nebo nevědí, jestli jsou vhodné právě pro ně. Dalším problémem je nízká informovanost seniorů o sociálních službách, které můžou využívat.

Opatření:

2.1 Vytvoření seniorpointu

Aktivity naplňující opatření:

- Na vhodném místě zřídit prostor, kam můžou senioři přijít a odpovědný pracovník jim předá nebo zjistí veškeré potřebné informace. Vhodným místem by mohla být např. knihovna nebo nově zřízená kavárna.

2.2 Nabídka vzdělávacích aktivit pro seniory

Aktivity naplňující opatření:

- V nově vzniklé klubovně, vzdělávací místnosti nebo jiných vhodných prostorách nabízet vzdělávací aktivity z různých oblastí, zejména: počítačová gramotnost, kybernetická bezpečnost, finanční gramotnost, zdravý životní styl, zahrádkářství, řemesla, cestovatelské přednášky apod.

2.3 Zajistit informovanost seniorů

Aktivity naplňující opatření:

- Pravidelně připravovat tištěné informační materiály o akcích pro seniory konaných v obci a distribuovat je přímo seniorům.
- Používat mobilní rozhlas

➤ **Prioritní oblast 3: Dostupnost služeb a bezpečnost v obci**

Strategický cíl:

Zajistit dostupnost všech potřebných služeb pro seniory a s tím související bezpečnost dopravy v obci.

Obec Linhartice nedisponuje kompletní občanskou vybaveností. Chybí zde například pošta, lékárna, nebo zdravotnické služby. Veškeré služby jsou ale dostupné v blízké Moravské Třebové, což je vzhledem k počtu obyvatel obce dostatečné, je ale třeba zachovat dobrou dopravní dostupnost do Moravské Třebové a zajistit bezpečnost v obci.

Opatření:

3.1 Zachovat obecní prodejnu potravin

Aktivity naplňující opatření:

- Zajistit financování prodejny
- Optimalizovat prodejní dobu
- Rozšířit sortiment prodejny (drogistické zboží, lékárenské potřeby, reg. Potraviny)

3.2 Zajistit dobrou dopravní obslužnost obce

Aktivity naplňující opatření:

- Komunikovat s dopravci a snažit se zachovat dostatečný počet autobusových spojů především do Moravské Třebové
- Nabízet v obci službu seniortaxi
- Pořídit elektrokola, která budou k dispozici na půjčení seniorům pro dojížděku do Moravské Třebové

3.3 Zajistit bezpečnost v obci

Aktivity naplňující opatření:

- Doplnit chodníky s bezbariérovými přístupy v exponovaných místech kolem hlavní silnice
- Při rekonstrukci mostu k budově školy zvážit jeho doplnění o lávku pro pěší
- Optimalizovat přechody pro chodce
- Zrekonstruovat veřejné osvětlení

➤ **Prioritní oblast 4: Aktivní společenský život**

Strategický cíl:

Připravit pestrou nabídku volnočasových aktivit a akcí pro veřejnost se zaměřením na seniory a předávání mezigeneračních zkušeností. Podporovat zapojení seniorů do rozhodování o dění v obci a dále podporovat fenomén dobrovolnictví.

Společenské zapojení do života obce je důležitou součástí života občanů a mělo by být podporováno podle osobních preferencí jednotlivců. Senioři by měli mít možnost podílet se na rozhodování o rozvoji komunity, předávat zkušenosti mladším generacím, ale i sami se vzdělávat či zapojovat se do kulturního, sportovního či společenského života. Samozřejmostí je respektování jejich lidské důstojnosti a nezávislosti.

Opatření:

4.1 Nabídka aktivit pro kvalitní trávení volného času

Aktivity naplňující opatření:

- Připravit dostatečnou nabídku akcí pro veřejnost s aktivitami vhodnými pro seniory
- Uspořádat obecní vycházky a výlety přizpůsobené potřebám seniorům
- Nabídnout odpolední zájmové aktivity určené seniorům – kurzy keramiky, zdravotní cvičení, apod.

4.2 Zapojení seniorů do plánování

Aktivity naplňující opatření:

- Nabídnout seniorům možnost účastnit se přípravy akcí pořádaných obcí
- Zjistit zájem seniorů o konkrétní témata přednášek či seminářů

4.3 Mezigenerační předávání zkušeností

Aktivity naplňující opatření:

- Spolupráce seniorů a mateřské školy – návštěvy inspirativních seniorů ve školce, příprava vystoupení dětí pro seniory apod.
- Nabídka volnočasových aktivit vhodných pro prarodiče s dětmi
- Přednášky místních seniorů o historii obce

1.4 Podpořit dobrovolnictví v obci

4 Závěr

Věříme, že vytvořením koncepce proseniorské politiky výrazným způsobem přispějeme nejen ke zlepšení života seniorů v Linharticích, zvýšení mezigenerační soudržnosti všech věkových skupin a celkovému rozvoji našeho města